

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Gombocz István (fél címe 1.) ügyvéd által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek - a Fehér és Társa Ügyvédi Iroda (fél címe 2., ügyintéző ügyvéd: dr. Fehér Jenő) által képviselt alperes neve Szövetsége (alperes címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2016. november 22. napján kelt 33.P.25.098/2014/22. számú ítélete ellen a felperes részéről 24. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnevét a 2011. február 8-án kelt levélben annak valótlan állításával, hogy a felperes szándékosan megszegte a szövetség vagyonával kapcsolatos vagyonkezelési kötelezettségét, mely kötelezettségzegés a hűtlen kezelés törvényi tényállását valósította meg és egyben a szövetségnek mintegy 90.000.000 forint összegű kárt, illetve vagyoni hátrányt okozott.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 (háromszázezer) forintot, valamint ezen összeg után 2011. február 11. napjától 2013. június 30. napjáig a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű, míg 2013. július 1. napjától a kifizetésig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamatot.

A felperes által az alperes részére fizetendő perköltség összegét 35.000 (harmincötezer) forintra leszállítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 10.000 (tízezer) forint + áfa másodfokú perköltséget.

A le nem rótt 80.000 (nyolcvanezer) forint fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperest az alperes küldöttközgyűlése 2002-ben és 2006-ban is megválasztotta ügyvezető elnöknek. 2010 novemberében az alperesi felügyelőbizottság feljelentést tett, melynek nyomán a Nemzeti Adó- és Vámhivatal számvitel rendjének megsértése miatt nyomozást indított. Az alperes 2010. december 15. napjára rendkívüli küldöttközgyűlést hívott össze, melyben napirendi pontként szerepelt a felperes visszahívása és az elnökség felmentése. Az alperesi közgyűlés az 5/2010.12.15.

számú határozatával az ügyvezető elnöki tisztségéből a felperest 2010. december 31-i hatállyal visszahívta.

Az alperes elnöke a felperest 2011. február 8. napján kelt levelében arról tájékoztatta, hogy a szövetség elnöksége a felperes munkaviszonyát az 1/2011/február 1-i határozatával azonnali hatállyal megszünteti.

Az alperes 2011. március 17-én hűtlen kezelés és sikkasztás gyanúja miatt feljelentést tett a rendőrségen.

A felperes munkaügyi pert indított az alperessel szemben, figyelemmel arra, hogy álláspontja szerint az alperes felmondása jogszabálysértő volt, illetve a felmondásban megjelölt okok nem állják meg a helyüket.

2014. január 27-én a ... Rendőr-főkapitányság a különösen nagy vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntette miatt a felperessel szemben folytatott nyomozást megszüntette, mert a lefolytatott nyomozás adatai alapján bűncselekmény nem állapítható meg és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

A ... Ügyészség a felperessel szemben a nagyobb vagyoni hátrányt okozó költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt folyt nyomozás befejezését követően a vádemelést egy év időtartamra elhalasztotta.

A felperes 2013. december 11-én személyhez fűződő jogai megsértése miatt pert kezdeményezett. Pontosított keresetében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes jóhírnevét és becsületét megsértette azáltal, hogy a 2011. február 8. napján kelt levele 3. pontjában felperes munkaviszonyának rendkívüli felmondását azzal indokolta, hogy ügyvezető elnökként a vagyonkezelési szabályokat szándékosan megszegte, és ezáltal megvalósította a hűtlen kezelés törvényi tényállását és 90 millió forint kárt okozott, továbbá, hogy a felmondólevél 5. pontjában azzal indokolta, hogy a felperes a működése során a hatályos jogrend minden szabályát megszegve elkövette a számvitel rendje megsértésének vétségét. Ezen túlmenően jóhírnevét és becsületét sértette azzal, hogy a 2011. március 17-i keltű büntető feljelentését azzal indokolta, hogy a felperes folytatólagosan megsértette a gazdálkodásra vonatkozó szabályokat, meghamisította a könyvelést és mindezekkel súlyos károkat okozott, nagy mennyiségű halhiánya volt és előnytelen szerződéseket kötött, családtagjai számára a lakásvásárlásokhoz az alperesnek okozott vagyoni hátrányból fedezte a vételárat. Ugyancsak jóhírnevét és becsületét sértette azáltal, hogy a másik feljelentésében a jogrend összes szabályainak megszegésével vádolta. Feldúlta ezen cselekményekkel a magán- és családi életét, otthona nyugalma. A megállapítás mellett kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest 1.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és ennek 2011. február 11. napjától a teljesítéséig járó törvényes kamatait, valamint perköltség megfizetésére.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy a közgyűlési határozat pusztán arról szól, hogy a felperest 2010. december 31-i hatállyal visszahívta, tehát ettől a naptól nem tehet a szövetség nevében érvényes jognyilatkozatot, megállapodásokat sem köthet. Előadta, hogy a rendkívüli felmondás vonatkozásban munkaügyi per van folyamatban a ...i Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon a felperes és az alperes között, így a felmondás érvényessége kérdésében kizárólag a Munkaügyi Bíróság fog határozni. A felmondás durva sértő, vagy a személyiségi jogokra sérelmes kifejezéseket egyáltalán nem tartalmaz. Ennek kapcsán kiemelte azt is, hogy önmagában egy eljárás megindítása, egy felmondási tényállás nem alkalmas a személyiségi jogok megsértésére még akkor sem, ha annak eredménye a kezdeményezőre nézve negatív lesz, csak akkor ha az eljárás keretein túlmutató személyeskedő és sértő kifejezések használatára kerül sor. A büntető feljelentés vonatkozásában hozzátette, hogy az sem tartalmaz durva, becsületsértő, a felperes személyiségi jogait hátrányosan érintő kifejezéseket. A büntető feljelentés konkrét tényállításokat tartalmaz, amely tényállások vonatkozásában már hatósági határozatok is születtek,

megállapítva a feljelentésben előadott tényállások valóságtartalmát.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította. Idézte a perben alkalmazandó Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi. IV. törvény (Ptk.) 75. § (1) és (3) bekezdését, a 76. §, 78. § (1) és (2) bekezdését, a 84. § (1) bekezdés a)-d) és e) pontjait.

Rögzítette az elsőfokú ítélet, hogy egységes a bírói gyakorlat a tekintetben, miszerint a feljelentésben, bejelentésben megtett tényállítások alapvetően nem szolgálhatnak jóhírnév megsértésének megállapítására, kivéve azt az esetet, ha azok indokolatlanok, a formális logika szabályaival szembemenőek, nyilvánvalóan alaptalanok, rágalmozó, lejárató jellegűek, és ez külön bizonyításra is kerül. Önmagában a nem bizonyított feljelentésben szereplő tényállítások személyiségi jogi per alapját nem képezhetik. A felperesnek azt kellett volna bizonyítania, hogy az alperes által tett feljelentés, illetve a felmondás egyértelműen a felperes lejáratására irányult, és azok teljes egészében valótlanok.

A perben kihallgatott tanúk (a felperes felesége, ..., ..., ... és ...) vallomása, valamint a rendelkezésre bocsátott bizonyítékok alapján megállapította, hogy valóban érzékenyen érintette a felperest a vele szemben lefolytatott eljárás, azonban a fentiekben kifejtettekre figyelemmel a tanúk nem támasztották alá kétséget kizáróan és hitelt érdemlően azt, hogy a felperessel szemben lefolytatott eljárás, úgy mint a felmondás, illetve a büntető feljelentés, kizárólag a lejáratására irányult volna. Márpedig e nélkül a felperes alappal igényt az alperessel szemben személyiségi jog megsértése miatt nem érvényesíthet.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést.

Kérte a másodfokú bíróságot, hogy változtassa meg az elsőfokú ítéletet és adjon helyt keresetének, valamint kötelezze az alperest a másodfokú eljárás költségeinek megfizetésére, mert az ítéleti döntés téves.

Alperes a felmondásban azt állította, hogy felperes a vagyonkezelési szabályokat szándékosan megszegte, megvalósította a hűtlen kezelés törvényi tényállását, és ezzel 90 millió forint kárt okozott. A büntetőeljárás során egyik súlyos tényelem sem nyert bizonyítást. Ennek következtében ezek az állítások indokolatlanok, a formális logika szabályaival szembe menők, nyilvánvalóan alaptalanok voltak, mert a megmérettetésnél külön-külön és együttesen is súlytalannak bizonyultak. Az alperes a felmondólevelében alapos vizsgálat nélkül szándékos szabályszegéseket állapított meg. Nem alapos gyanút közölt, hanem kész tények elé igyekezett állítani a felperest és a bíróságot is. Mindezek eredményeként egyesület-, és szövetségszerte lejáratva, rágalmozta.

Ugyan ebben az iratban az alperes azt állította, hogy a működése során megsértette a hatályos jogrend minden szabályát, miáltal elkövette a számvitel rendjének vétségét. A jogrend minden szabályának megszegése nyilvánvalóan szembe megy a formális logika szabályaival, mert gyakorlatilag kizárt, hogy valaki a jogrend minden szabályát megszegje. Ez egyben nyilvánvalóan alaptalan állítás is, és mindezek miatt következményeiben lejárató, rágalmozó.

Az alperes a 2011. március 17-i büntető feljelentésében azt állította, hogy folytatólagosan szegte meg a gazdálkodás szabályait, meghamisította a könyvelést, ezek által súlyos károkat okozott, nagy mennyiségű hal hiánya volt, előnytelen szerződéseket kötött, és az alperesi vagyonból vásárolt a családjának lakást. A könyvelés meghamisítása és az előnytelen szerződéskötés a család eszközcselekményei. A nagy mennyiségű hal hiánya a már tárgyalt hűtlen kezelés megvalósulása, és a közpénzen történt családi lakásvásárlás pedig sikkasztást jelent. Ugyanakkor ellene csalás, sikkasztás miatt nem folytattak nyomozást, a hűtlen kezelés ügyében pedig bizonyítottság hiányában szüntették meg az eljárást. Ebből következően az első feljelentés nyilvánvalóan alaptalan, ezért lejárató jellegű, rágalmozó.

A második feljelentésben az alperes megint azt állította, hogy megsértette a jogrend összes szabályát, és megvalósította a számvitel rendjének megsértése vétségét. Ebben az ügyben az ügyészség megszüntette a nyomozást, ezért az alperesi tényállítások itt is nyilvánvalóan alaptalannak, ezért lejárató, rágalmazó jellegűeknek bizonyulnak.

A becsületének, jóhírnevének megsértését, magán-, családi és otthona nyugalmanak feldúlását az elsőfokú bíróság a tanúk vallomásának részletes ismertetésével szinte illusztrálta. Ezek a bizonyítékok, szemben az elsőfokú bíróság megállapításaival a kereset alaposságát támasztják alá.

A vélemény szabadság és a becsület között nincs arányosság: mindkettő önálló, független, erkölcsi kategória, amelyeket a jog csak erőltetetten, mesterkéltén tud arányosítani.

Fellebbezése indokait utóbb kiegészítette azzal, hogy az alperes országszerte tájékoztatta a horgászszövetségeket arról, hogy a vezetésével működő ... Horgászegyesület 2010 decembere és 2011 januárja között 3.500.000 forint értékű cikk ellenértékével tartozik a szövetségnek. Ennek nyomán a ... egyesület tagjait az alperes nem szolgálta ki, a 2500 tag horgászjegyét más szövetségtől kellett beszerezni. Ez a magatartás is az alperes lejárató szándékát igazolja.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felperes fellebbezése részben megalapozott.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján helyesen rögzítette a tényállást, a vonatkozó jogszabályokra is helyesen utalt, levont következtetéseivel a másodfokú bíróság nagyobb részben egyetértett.

A felperes három dokumentumban, két feljelentésben és egy tájékoztató levélben foglalt közléseket kifogásolta. Ezek mindegyike arra vonatkozott, hogy a felperes, mint ügyvezető elnök feladatait nem megfelelően látta el, ezzel az alperesnek kárt okozott.

Az elsőfokú bíróság indokolása azonban kizárólag arra szorítkozott, hogy a különböző feljelentésekben, bejelentésekben, eljárásokban, illetve eljárásokat kezdeményező iratokban foglaltakat a joggyakorlat általánosságban nem tekinti jogsértőnek, még akkor sem, ha az eljárás eredménye utóbb az azt kezdeményező állításait nem igazolja. Azon túlmenően, hogy az elsőfokú bíróság ezen általános megállapítást a konkrét perben sérelmezett közlésekre vonatkoztatva nem elemezte, azt sem vizsgálta, hogy az abban foglaltaknak valóságalapja van-e, függetlenül attól, hogy indokolása szerint a nyilvánvalóan alaptalan közlések még ilyen esetben is lehetnek jogsértőek. Emiatt részben téves következtetésre jutott.

A kereset tárgyává tett két feljelentés közül a 2010 novemberit a felek nem csatolták, az alperes azonban nem vitatta, hogy abban szerepel a felperes által sérelmezett közlés, a jogrend minden szabályának megsértésére vonatkozóan. A rendkívül hiányos iratanyag - elsősorban a 2010. december 15-én tartott rendkívüli küldött közgyűlésről készült jegyzőkönyv - alapján az megállapítható volt, hogy az alperesi szervezet gazdálkodásának hiányosságait kifogásolták a küldöttek, és az alperesi vagyon csökkenését észlelték. Emiatt részben a felperest hibáztatták. Arra jelen eljárásban nem derült fény, hogy kifogásaikat milyen dokumentumokra, számításokra alapították. Mindezek alapján azonban megállapítható volt, hogy feljelentés tételére az alperes minimális jogalappal rendelkezett. Ennek tükrében valóban csak az volt vizsgálható, hogy a feljelentés kifogásolt részletei megfogalmazási módjukban indokolatlanul sértőek, bántóak voltak-e. Ennek megítélése során az elsőfokú bíróság helyes következtetést vont le. A jogrend minden szabályának megszegése megfogalmazás valóban túlzó, azonban nem kirívóan bántó, az az általános közfelfogás szerint sem értelmezhető lealacsonyítóan, bántónak. A felperes családtagjainak

gyarapodására tett alperesi megjegyzés a feljelentésben foglalt gyanú megalapozását célozta, így önkényesnek nem ítéltető, ezért jogsérelmet megállapítani emiatt sem lehetett, így az elsőfokú bíróság helyesen utasította el e körben a keresetet.

A 2011. február 8-án kelt levélben foglaltakat azonban más szempontok alapján kellett vizsgálni. Ebben az esetben ugyanis egy munkáltatói intézkedés indokait hozta a felperes tudomására az alperes elnöke, ezért azok ténybeli alapjaival már annak keltekor is rendelkeznie kellett. Az nem tekinthető olyan eljárás kezdeményezésének, amelynek célja éppen a sérelmezett közlés alátámasztása. A Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalása szerint, melyben foglaltakat a személyhez fűződő jogi perekben is alkalmazni kell, az igény elbírálásánál a közleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni, a közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is.

A levél szerint az alperesi elnök egy munkabizottság megállapításai alapján foglalta össze öt pontban a felmondás indokait. Ezek egyike volt a 3. pont szerint az, hogy a felperes szándékosan megszegte kötelezettségeit, amivel a hűtlen kezelés törvényi tényállását megvalósította, ezzel a szövetségnek 90 millió forint kárt, vagyoni hátrányt okozott. A levélnek ez az állítása, a PK 12. állásfoglalásban megfogalmazott szempontok szerint vizsgálva ugyanis az általános közfelfogás szerint csak úgy értelmezhető, hogy a hűtlen kezelés nem pusztán gyanú a felperessel szemben, mert éppen ez a súlyos cselekmény a felmondás egyik indoka.

Az iratok között azonban sem a hivatkozott munkabizottsági jelentés, sem egyéb más olyan okirat nem szerepel, ami azt az állítást alátámasztaná, miszerint a felperes súlyos bűncselekményt követett el. Az viszont megállapítható volt, hogy hűtlen kezelés gyanúja miatt az alperes feljelentést még csak nem is tett, arra csak másfél hónap múlva került sor. A már hivatkozott jegyzőkönyv sem támaszt alá ilyen súlyos megállapítást, ráadásul az utóbb sem bizonyosodott be, bár ennek az ügy eldöntése szempontjából perdöntő jelentősége nincs. Annak azonban igen, hogy a nyomozás is azt állapította meg, hogy az alperes gazdálkodásával kapcsolatos iratanyag olyan mértékben hiányos, hogy abból az alperes vagyoni helyzete nem tárható fel. A jegyzőkönyv szerint pedig a felelősség kérdésében a küldöttek nem tudtak egységesen állást foglalni.

Mindebből pedig az következik, hogy az alperes mindenféle ténybeli alap nélkül állította, hogy a felperes kárt okozott, büntetőjogi tényállást valósított meg, mely állítás valótlanága esetén egyértelműen sértő, a felperes társadalmi megítélését romboló, ezért a Ptk. 78. § (1) bekezdése alapján jogsértő.

Hangsúlyozza a másodfokú bíróság, hogy ez a megállapítás nem alkalmas a munkaügyi vita eldöntésére, mert a polgári bíróság nem munkajogi szempontból vizsgálódott, nem is lehetett jelen eljárás célja a felmondás indokainak megítélése.

A lefolytatott tanúbizonyítási eljárás részben alátámasztotta a felperes Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja szerint igényelt nem vagyoni kártérítésre irányuló igényét is. A kihallgatott tanúk mindegyike értesült arról, hogy a felperes jelentős súlyú bűncselekményt követett el. Ezt támasztja alá felesége vallomása arra vonatkozóan, hogy arról érdeklődtek nála, otthon van-e a felperes, mert azt hallották bilincsben vitték el. ... olyan széles körben elterjedt szóbeszédet igazolt, hogy a felperes 22 milliót vagy 2 milliárdot sikkasztott. Ezek a vallomások egyértelműen a sérelmezett és jogsértőnek ítélt közlésre vezethetők vissza, nem pusztán egy horgászegyesületen belüli személyi villongásra vagy gazdálkodási problémára vonatkoznak.

Az pedig köztudomású tényként megállapítható körülmény, hogy az, akit bűncselekménnyel hoznak

összefüggésbe, az állítás valótlanága esetén folyamatosan magyarázkodásra kényszerül, ami hátrányos hatással van társadalmi életére, társas és magánkapcsolataira is.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatta, és a jogsértés részbeni megállapítása mellett az alperest 300.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére is kötelezte.

A kamatok megfizetésére az alperes a Ptk. 301. § (1) bekezdése alapján köteles.

A levél 5. pontjában az alperes a novemberben megtett feljelentés tartalmára utalt vissza, ezért e körben jogsértés nem történt. Az erre vonatkozó közlés tartalma - hogy mi szerepelt a feljelentésben - nem volt vitás. Az ebben a levélben sem tekinthető megfogalmazásában indokolatlanul sértőnek, viszont ténybeli alappal is rendelkezett, ezért a felperes ezen kereseti kérelme tekintetében az elsőfokú bíróság döntésével a másodfokú bíróság - részben a fent kifejtettek szerint - eltérő indokokkal egyetértett.

Az ítélet megváltoztatása a pernyertesség arányára is kihatással volt, ezért a felperes által az elsőfokú eljárásban fizetendő ügyvédi munkadíj mértékét a másodfokú bíróság mérsékelte.

A felperes fellebbezése részben eredményre vezetett, ezért az alperes köteles a felperes részére a Pp. 239. §-nak utaló szabálya, és a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján, az ügyvédi munkadíjból álló perköltséget megfizetni, melynek mértékét a bíróság a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének a) pontja, (5) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

A le nem rótt illeték viseléséről a bíróság a felperes költségmentességére és az alperes illetékmentességére figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. § alapján határozott.

Budapest, 2017. április 12.

dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke

dr. Kovaliczky Ágota s.k.
előadó bíró

dr. Szabó Klára s.k.
bíró